

Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

Συνέντευξη από τον κ. Γιώργο Συλίκο στον Δημήτρη Τριγώνη

Με αφορμή την συμπλήρωση 10 ετών από την ένταξη της Τηνιακής Μαρμαροτεχνίας στους καταλόγους της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO (2015 – 2025), προγραμματίσαμε μία συνάντηση με τον πρώην καθηγητή στο μάθημα του μαρμάρου της Σχολής Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου, κύριο Γιώργο Συλίκο, αφενός για να συζητήσουμε γύρω από την τέχνη του μαρμάρου και αφετέρου για να αντλήσουμε πληροφορίες σχετικά με τη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου.

✓ Ποια είναι η παράδοση του μαρμάρου στο Πύργο της Τήνου;

Η τέχνη του μαρμάρου ξεκινά από τον 16 αιώνα. Η περιοχή της Έξω Μεριάς της Τήνου με το άγονο έδαφος ήταν πλούσια σε μάρμαρο και έτσι δημιουργήθηκαν πολλά λατομεία. Η τέχνη του μαρμάρου περνούσε από πατέρα σε γιο και με το πέρασμα των χρόνων αναδείχθηκαν σπουδαίοι μαρμαράδες που άφησαν το αποτύπωμά τους σε όλη την Ελλάδα, στην Κωνσταντινούπολη, στην Αίγυπτο και σε πολλά άλλα μέρη. Με αφορμή όλα τα παραπάνω και για να διατηρηθεί ζωντανή η Τέχνη του Μαρμάρου το 1955 στον Πύργο της Τήνου ιδρύθηκε η Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου.

✓ Ποια είναι η διαδικασία εξόρυξης και επεξεργασίας του μαρμάρου;

Για την εξόρυξη, γίνονταν διαδοχικές τρύπες κατά μήκος και κατά πλάτος του μαρμάρου, τοποθετούνταν σε κάθε τρύπα μεταλλικές σφήνες, όπου τις χτυπούσαν μέχρι να αποκολληθεί ο όγκος που είχαν επιλέξει. Στο στάδιο της επεξεργασίας σημαντικό ρόλο παίζει η ποιότητα του μαρμάρου. Το μάρμαρο σαν υλικό αποτελείται από ασβεστίτη και δολομίτη (κρυστάλλους) και έχει πυκνότητα άλλοτε μεγαλύτερη και άλλοτε μικρότερη. Το Τηνιακό μάρμαρο είναι καλής ποιότητας και έχει χρώμα θερμό λευκό. Σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και να βρούμε μάρμαρο έχει την ίδια κατεύθυνση και αυτό σχετίζεται με την περιστροφή της γης. Οι πλευρές του μαρμάρου ονομάζονται πρόσωπο, κεφάλι και μουρέλο. Το κεφάλι έχει κατεύθυνση από την ανατολή προς την δύση και το μουρέλο από τον βορά προς τον νότο, ενώ το επάνω μέρος του μαρμάρου είναι το πρόσωπο.

✓ Ποιο πιστεύετε ότι είναι το μέλλον του μαρμάρου στον τόπο μας;

Φοβάμαι ότι δεν μπορώ να είμαι ιδιαίτερα αισιόδοξος. Συγκεκριμένα, η σχολή έχει έλλειψη από Τηνιακά παιδιά τα οποία θα μπορούσαν να γίνουν οι συνεχιστές της παράδοσης στην τέχνη του μαρμάρου.

✓ **Θα μπορούσατε να μας δώσετε πληροφορίες για τη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου;**

Η Σχολή είναι αδιαβάθμιτη, ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού, η φοίτηση είναι τριετής και διδάσκονται πέντε μαθήματα: γλυπτική (πυλός – γύψος), ελεύθερο σχέδιο, αρχιτεκτονικό σχέδιο, ιστορία τέχνης και μάρμαρο. Η εισαγωγή στη Σχολή γίνεται με απολυτήριο τουλάχιστον Γυμνασίου, γραπτές εξετάσεις στο μάθημα της ζωγραφικής και της έκθεσης, με την παρουσίαση ντοσιέ με εργασίες του κάθε ενδιαφερόμενου μαθητή στους καθηγητές με σκοπό να αξιολογήσουν την έμπνευση και τις ικανότητες του και με μία προσωπική συνέντευξη. Οι εξετάσεις διεξάγονται κάθε χρόνο προς τα τέλη Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτωβρίου.

✓ **Ποιες είναι οι δυνατότητες που έχουν οι μαθητές μετά την τριχρόνη φοίτησή τους στην σχολή και ποια είναι τα κριτήρια ένταξης τους;**

Οι μαθητές αφού τελειώσουν τη Σχολή έχουν τη δυνατότητα είτε να αρχίσουν δικιά τους καριέρα με το μάρμαρο, είτε να απασχοληθούν σε αναστηλωτικά έργα του Υπουργείου Πολιτισμού. Το βασικό κριτήριο ένταξης ενός μαθητή στη Σχολή είναι η θέληση.

✓ **Θα θέλατε να μοιραστείτε κάτι από την εμπειρία σας από τη θέση του δασκάλου;**

Εργάσθηκα για τρία χρόνια στην Αρχαία Ολυμπία, στην αποκατάσταση των γλυπτών των αετωμάτων και μετά από εκεί, στις 10 Ιανουαρίου του 1980, μετά από διαγωνισμό, προσλήφθηκα ως καθηγητής μαρμάρου στη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου όπου και παρέμεινα έως την συνταξιοδότησή μου, τον Δεκέμβριο του 2024.

✓ **Τι σας κίνησε το ενδιαφέρον ώστε να ασχοληθείτε επαγγελματικά με το μάρμαρο;**

Κάθε μέρα στον δρόμο μου για το σχολείο περνούσα έξω από το εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής του κυρίου Κουσκουρή, όπου και σταματούσα για να παρακολουθήσω τον τεχνίτη την ώρα της δημιουργίας. Πολλές φορές έβλεπα τον κύριο Κουσκουρή να δουλεύει μαρμάρινα περιστέρια καθιστός, πάνω στην ποδιά του και τον θαύμαζα. Μία μέρα ο κύριος Κουσκουρής με ρώτησε: «Σου αρέσει

αυτό που κάνω; Αφού σου αρέσει θα ανοίγεις την πόρτα και θα μπαίνεις μέσα.» Αυτό ήταν καθοριστικό, σε συνδυασμό με το ότι σαν παιδί εγώ και η παρέα μου τα καλοκαίρια γυρνούσαμε στο χωριό και όπου βρίσκαμε χώρο σκαλίζαμε πουλάκια, λουλούδια, ονόματα κλπ. Όλα αυτά με οδήγησαν να αγαπήσω την τέχνη του μαρμάρου και να ασχοληθώ με αυτή.

✓ Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι κάποιος αποφασίζει να ασχοληθεί με την μαρμαρογλυπτική;

Η μαρμαρογλυπτική είναι ένα δημιουργικό επάγγελμα που σου δίνει την ευκαιρία να εκφραστείς μέσα από αυτή. Το μάρμαρο είναι ένα ζωντανό υλικό και όχι νεκρό, σε μαθαίνει να έχεις πειθαρχία, είναι ένα αυστηρό υλικό από το οποίο μπορείς μόνο να αφαιρέσεις. Πριν κάνεις οτιδήποτε πρέπει να σκεφτείς, πρέπει να μάθεις καλά την τεχνική για να μπορέσεις να δουλέψεις. «Όλο αυτό εμένα με ευχαριστεί πάρα πολύ και το κάνω με χαρά και αγάπη».

Σας ευχαριστούμε πολύ για τον πολύτιμο χρόνο σας αλλά και όλες τις σημαντικές πληροφορίες που μας δώσατε για το πολύτιμο αυτό υλικό, το μάρμαρο, που στολίζει την τηνιακή γη.